

Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Дніпровська академія неперервної освіти

МАТЕРІАЛИ

11-ї Всеукраїнської науково-практичної
конференції

«РОЗВИТОК ФОРМ І МЕТОДІВ СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»

8-9 листопада 2023 року
м. Дніпро

УДК 658
ББК 65.291.21
Р64

Розвиток форм і методів сучасного менеджменту в умовах глобалізації:
Матеріали 11-ї Всеукраїнської наук.-практ. конф. – Дніпро, 8-9.11.2023: тези
доповідей. – Дніпро: Поліграфічний відділ ДДАЕУ, 2023. – 208 с.

Посвідчення УкрІНТЕІ № 506 від 23.11.22

В матеріалах конференції висвітлено передові науково-практичні
результати досліджень, отриманих в галузі менеджменту

З метою запобігання та виявлення академічного плагіату, тези доповідей
учасників конференції, включені до збірника її Матеріалів, перевірялись на
унікальність тексту програмним забезпеченням Strikeplagiarism.com.

Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права», при
використанні наукових ідей та матеріалів цього збірника, посилання на авторів і
видання є обов'язковим.

© Колектив авторів, 2023
© ДДАЕУ, 2023

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

ГЕРАСИМЕНКО В. Управління основними засобами підприємства	7
ГРИЩЕНКО О., ЧЕРВЯКОВА К. Вплив глобалізації на розвиток менеджменту освіти	9
ДЕМИДОВА М., ДМИТРИШИН Д., ПОЛЯНЧИКОВ О. Кадровий менеджмент як важливий фактор вдосконалення системи управління	12
ДЕРІД І., ФОТІНА А. Методи управління ризиком наявності примусової праці в ланцюгах постачання ТНК	13
ЗАСТАВА І. Актуальні проблеми адміністративного менеджменту в сучасних умовах	17
ІВАЩЕНКО М. Виклики та нові можливості для менеджера в умовах цифровізації економіки	19
ЛІГУН А. Актуальні проблеми менеджменту в умовах глобалізації	23
МАРЧЕНКО В. Вибір стратегії розвитку підприємства	25
ДЕРІД І., ЯРОШЕНКО Ф. Способи управління ризиками експатріантів в міжнародному бізнесі	28

СЕКЦІЯ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ МЕНЕДЖМЕНТУ В УКРАЇНІ

БАБЕЩУК М. Сутність управління адаптацією персоналу	32
БАЙДАК І.І. Значення бізнес-планування та його особливості в агробізнесі	34
БЛІК Т. Удосконалення системи управління підприємством	36
ВЄСТОХА Д., ПАЛЬЧИК І. Управління логістичною системою виробничо-збутової діяльності аграрних підприємств	38
ГАРКАВИЙ В. Управління як процес прийняття рішень	40
ГУБАРЕВ Д., МЕЛЬНИК Л. Розвиток управлінських концепцій стратегічного управління	42
ДУБРОВА Н. Використання компенсаційного пакету в системі мотиваційного менеджменту підприємства	43
ЗАДОРОЖНІЙ В., КОЛОМОЄЦЬ Ю.О. Механізм управління інноваційно-інвестиційним потенціалом виробничого підприємства	44
ІСТРАТОВ Д. Етапи процесу прийняття управлінського рішення	45
ЛІСІЧ М. Методи управління – сутність та характеристика	47
МАЇК О. Методи управління ефективністю діяльності підприємства	50
Марченко В. Методи менеджменту організації	51

КАВАЛЕР В. Сучасні проблеми та шляхи розвитку кадрової служби в органах місцевого самоврядування	96
КАМІНСЬКА Е. Інформаційно-комунікаційна діяльність в публічному управлінні	99
КАЧИНА Д. Механізми державної підтримки аграрного сектору в умовах воєнного стану	100
КРУШЕЛЬНИЦЬКА Т., ДОВЖЕНКО С. Основні виклики і ключові можливості публічного управління в аграрному секторі в умовах війни	103
КРУШЕЛЬНИЦЬКИЙ А. Активізація механізмів публічного управління відновлення економіки в умовах воєнного стану і повоєнний період	107
ЛЕБЕДЕНКО О. Стилі лідерства та ефективність публічного управління	111
Лі Д. Вектори відновлення та розвитку національної економіки України в повоєнні роки	114
МАГДАНАС С. Формування та реалізація державної освітньої політики	118
МУНЬКО А. Тенденції зміни боргу та дефіциту державного бюджету України в умовах війни	119
НАУМИК А., КОРХ А. Деякі організаційно-практичні аспекти публічного управління реформуванням системи охорони здоров'я	123
ПЕРЕРВА Д. Значення концепції Smart-City для розвитку українських міст	125
ПЛЕНЦАК В. Визначення категорії «ревіталізація» у публічному управлінні України	127
ПОЛТАВЕЦЬ Т. Механізми прийняття управлінських рішень в публічному управлінні	131
ПОЛЯКОВА О.С. Удосконалення державної сімейної політики України	133
ПРИГОЖИН А. Нормативно-правове регулювання електронного доступу до публічної інформації та відкритих даних	135
ПРИГОЖИН П. Теоретичні основи процесів цифровізації та інформатизації сучасного суспільства	137
ПУСТОВА І. Удосконалення взаємодії органів місцевого самоврядування та громади: гендерний та комунікаційний аспект	139
САДИЧЕНКО А. Актуальні проблеми управління місцевими муніципальними утвореннями	141
САЛІНСЬКА Я. Формування позитивного іміджу закладу вищої освіти	144
ТАГАЧІН М. Шляхи подолання корупції в органах влади	146
ТИМОФЄЄВ Я. Інформатизація як спосіб подолання корупції в органах влади України	149
ТРЕЦОВ М. Впровадження інноваційної стратегії ресурсного забезпечення місцевих бюджетів в умовах відбудови України	151
ФЕДОРИШИНА О. Значення адміністративних послуг в публічному управлінні	154

залучення інших можливостей (подовження програми «Доступні кредити 5-7-9%», гранти для тепличного господарства, створення та розвитку переробних підприємств тощо) для забезпечення аграрного виробництва у обсягах, що забезпечать продовольчу безпеку.

Список використаних джерел:

1. Вплив війни на стан аграрної галузі в Україні. Analitika-agro-sector2023. URL: <https://economics.org.ua/images/Analitika-agro-sector2023.pdf>

2. Жовнірчик Я. Ф. Публічне управління агропродовольчим сектором в умовах забезпечення економічної безпеки. Електронне фахове видання «Державне управління: удосконалення та розвиток». 2019. №10. URL: http://www.dy.nauka.com.ua/pdf/10_2019/5.pdf.

3. Про внесення зміни до розділу XXI "Прикінцеві та перехідні положення" Митного кодексу України щодо звільнення від оподаткування ввізним митом товарів, що використовуються для забезпечення зберігання зернових та/або олійних культур» закон України № 2445-IX від 27.07.2022 р. URL: ips.ligazakon.net/document/view/T222445?an=5

4. Про затвердження Порядку відомчої реєстрації та зняття з обліку тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів: постанова Кабінету Міністрів України від 8 липня 2009 р. № 694. Нова редакція (від 12.04.2022 р. № 434). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/694-2009-%D0%BF#Text>

ОСНОВНІ ВИКЛИКИ І КЛЮЧОВІ МОЖЛИВОСТІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ В УМОВАХ ВІЙНИ

Крушельницька Таїсія, д.держ.упр., професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування

Довженко Сергій, аспірант кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування

Дніпровський державний аграрно економічний університет,

В Україні триває руйнівна війна, розв'язана Російською Федерацією. Позитивні зрушення децентралізації, сталого розвитку сільських місцевостей, відступили на другий план, поступившись проблемам підвищення

конкурентоспроможності українського сільськогосподарського виробництва на міжнародному ринку, покращення безпеки сільськогосподарського виробництва та якості продукції, а також збереження природних ресурсів, серед яких найціннішими є люди і земля. Зрештою, виникли як проблеми, виклики, так і ключові можливості публічного управління в аграрному секторі зміни державної політики розвитку аграрного сектору України в умовах війни, що і зумовило актуальність нашої публікації.

Розкриття особливостей системної державної підтримки аграрного сектору набуло відображення у працях багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців. Серед іноземних вчених, що досліджували особливості аграрної політики, є такі як Р. Акрілл, А. Дж. Грір, М. Йованович, та ін., вони визнавали значущість і винятковість сільськогосподарського сектору економіки та обґрунтували необхідність його дотування з боку держави. Українські вчені (І. Крюкова, М. Негрей, О. Трофімцева, С. Степаненко та ін.) зосередили дослідження на функціонування аграрного сектору України в умовах війни та механізмах забезпечення ефективності вітчизняного агробізнесу у призмі пріоритетів сталого розвитку.

Втім, багато питань, що виникли в аграрному секторі під час війни та проблеми зміна державної політики розвитку аграрного сектору залишаються невисвітленими.

Український аграрний сектор до війни був ключовим і для економіки України, і на глобальному ринку продовольства. «Сільськогосподарська продукція у 2021 р. складала майже 40% від загальнодержавного експорту України» [1]. «Блокування морських портів призвело до значного скорочення експорту з 6-7 млн. тон на місяць до 1,5 млн. тон., призвело до падіння внутрішніх цін реалізації аграрної продукції нижче рівня собівартості, що загрожує банкрутством аграрних підприємств» [2].

Таким чином, наша країна «увійшла до топ-10 виробників та експортерів зернових і олійних культур, олії та шроту, а також продукції тваринництва». Унеможливлення з початком війни експорту українського зерна виявило, що низка країн і мільйони людей є залежними від роботи українського аграрного сектору. «Для українських аграріїв війна розпочата Росією стала тяжким випробуванням, позиції України на світовому ринку погіршилися, як з точки зору виробництва, так і експорту. Бойові дії на значній українській території спричинили знищення або руйнування налагоджених десятиліттями логістичних ланцюгів та технологічних процесів» [1].

Міністерство фінансів України підготувало звіт «Швидка оцінка завданої шкоди та потреб на відновлення України», в якому наведені ключові висновки щодо втрат України від війни з росією з 24 лютого до 1 червня 2022 р. та окреслено «коротко-, середньо й довгострокові потреби країни у реконструкції та відновленні» [3]. Зокрема, серед потреб короткотермінового характеру виокремлено необхідність «покриття пріоритетних бюджетних потреб, в першу чергу - соціальних видатків, та збереження макрофінансової стабільності» [3]. Станом на червень 2022 р. очікувалось, що, «загальні потреби державного сектору на відбудову та відновлення (*сільського господарства* - курсив наш) становлять 18,7 мільярда доларів США, водночас приватні фермери повинні будуть інвестувати значно більше власних ресурсів протягом наступних років» [3, с. 22].

Також передбачається «надання безпосередньої підтримки сільськогосподарським підприємствам через поєднання безповоротних грантів та пільгових кредитних ліній з метою відновлення виробничої діяльності, а також підвищення ліквідності банківської системи для покриття попередніх непрацюючих позик та стимулювання нового кредитування у сільськогосподарській галузі» [3, с. 240].

Разом з тим перспектива відновлення розкриває перед українським аграрним сектором і нові можливості, наприклад:

- розуміння потреби зміцнення оборони та безпеки як у сфері оборонного сектору, так і на рівні продовольчої безпеки;
- «забезпечення синхронізації українського законодавства з Копенгагенськими критеріями; забезпечення доступу до ринків;
- відбудова чистого й захищеного середовища та забезпечення сталого розвитку відповідно до Зеленого курсу ЄС
- стимулювання бізнес-середовища: оптимізація регулювання, трансформація податкової та митної служб для забезпечення їх зосередження на обслуговуванні та дотриманні законодавства» [3, с. 232].

Таким чином, основні виклики і проблемами в аграрному секторі, які на сьогодні стоять перед інститутами публічного управління і потребують вирішення а також ключові можливості наведені нами на рисунку (наведено за [2; 3]).

Основні виклики, що стоять перед аграрним сектором:

- розблокування та розвиток морських портів, створення альтернативних експортних маршрутів;
- покриття соціальних видатків, та збереження макрофінансової стабільності;
- відновлення пошкоджених активів,
- надання допомоги;
- трансформація та повноцінне забезпечення середовища для сталої економічної життєздатності всіх суб'єктів агропромислового сектору;
- швидке відновлення, формування нових економічних ланцюгів та підтримка конкурентоздатного функціонування галузі переробки;
- забезпечення суб'єктів агропромислового сектору якісною наскрізною інфраструктурою: земля, зрошувальні та осушувальні системи, фінанси, транспорт та логістика, інженерні мережі;
- відновлення безпечної фізичного та екологічного стану земель; подолання корупційних практик та тіньового ринку земель і с/г продукції,
- покращення інвестиційного клімату; збалансування виробництва високо- та низькомаржинальних продуктів;
- підвищення енергоефективності галузі за рахунок розвитку біоенергетики;
- досягнення оптимального рівня фізичної та економічної продовольчої безпеки;
- забезпечення стійкого зростання в умовах запровадження заходів, спрямованих на кліматичну нейтральність у рамках green deal.
- вчасне виконання зобов'язань України щодо гармонізації національного законодавства з законодавством ЄС в рамках угоди про Асоціацію

Основні можливості, що розкриваються перед аграрним сектором

- високий рівень підтримки з боку міжнародної спільноти, зацікавленої у відновленні України як одного зі світових гарантів продовольчої безпеки;
- поштовх до розвитку суміжних галузей економіки: машинобудування, сфера послуг, торгівля, транспорт, хімічна промисловість тощо;
- зміцнення оборони та безпеки як у сфері оборонного сектору, так і на рівні продовольчої безпеки;
- забезпечення синхронізації українського законодавства з Копенгагенськими критеріями; забезпечення доступу до ринків;
- відбудова чистого й захищеного середовища та забезпечення сталого розвитку відповідно до Зеленого курсу ЄС
- пакет законів земельної реформи та інших дерегуляційних і антикорупційних ініціатив, прийнятих ВРУ IX скликання, значно покращує бізнес-клімат в аграрній сфері;
- ринок землі сприятиме залученню інвестицій у капіталомістке виробництво: сади, ягідники та дає поштовх розвитку меліорації, інфраструктури, підвищенню родючості ґрунтів
- Стимулювання бізнес-середовища: оптимізація регулювання, трансформація податкової та митної служб для забезпечення їх зосередження на обслуговуванні та дотриманні законодавства

Рис. Основні виклики і ключові можливості публічного управління в аграрному секторі

Зрозуміло, що за таких викликів і втрат є нагайна потреба зміни механізмів формування та реалізації державної політики розвитку аграрного сектору України в умовах війни. Власне, вже є напрацьовані нормативні документи, ключовими серед яких є ті, що визначають програмні орієнтири аграрної політики в Україні.

Назвемо найбільш вагомі з них: Національна економічна стратегія на період до 2030 року, Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2022 року, розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2019 р. № 688-р «Про схвалення Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року», розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2015 р. № 995-р «Про схвалення Концепції розвитку сільських територій», розпорядження Кабінету Міністрів України від 19 липня 2017 р. № 489-р «Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції розвитку сільських територій».

Узагальнюючи, зазначимо, що сьогодні сільськогосподарські виробники, інститути державної влади і органи місцевого самоврядування розуміють, що через воєнні дії вони повинні задіяти всі наявні ресурси для збереження бізнесу,

робочих місць, забезпечити продовольчу безпеку країни, сприяти наповненню бюджету.

Список використаних джерел:

1. Бойко Л.О., Бойко В.О. Сучасний стан агробізнесу в Україні та його ревіталізація у післявоєнний період. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка». Економіка та управління національним господарством. 2023. Випуск 16. С. 55-61. URL: <http://tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/view/359/339> DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.16.7>
2. Проект Плану відновлення України: Матеріали робочої групи «Нова аграрна політика». 2022. 22 с. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/new-agrarian-policy.pdf>.
3. Швидка оцінка завданої шкоди та потреб на відновлення України: звіт. Світовий Банк, Уряд України, Європейська Комісія. 2022. 269 с. URL: <https://iceg.com.ua/wp-content/uploads/2022/09/SHvidka-otsinka.pdf>

АКТИВІЗАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ І ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД

Крушельницький Андрій, аспірант кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування,
Дніпровський державний аграрно економічний університет

Війни, пандемії, природні і техногенні катастрофи, інші надзвичайні події і геополітичні виклики завжди приводили до втрат людей, помешкань, промислових підприємств, навіть, територій. На цьому тлі держава через механізми публічного управління має якомога швидко здійснити відновлення втраченого. А це можливе за умов посилення обороноздатності країни, у тому числі і через посилення механізмів публічного управління. Тому питання активізації механізмів публічного управління щодо відновлення економіки, посилення обороноздатності як в умовах воєнного стану, так і у повоєнний період для України є надзвичайно актуальним.

Процес відновлення економіки у контексті заміщення попереднього технологічного укладу наступним, інтелектуальним, цифровим тощо та визначення ключових напрямів стратегування економічного розвитку в умовах кризи розглянуті у трудах сучасних провідних науковців. Відновлення економіки у повоєнний період шляхом заміщення попереднього технологічного укладу в умовах кризи, викликаної війною розглядались в працях провідних